

Tulostavoiteasiakirja

17.12.2020

VN/14507/2020

VN/14507/2020

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUKSEN TULOSTAVOITEASIAKIRJA VUOSILLE 2021-2024

Patentti- ja rekisterihallitus (PRH) toimii työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) hallinnonalalla tehtävänänsä edistää teknistä ja taloudellista kehitystä ja yhteisöllistä toimintaa Suomessa ja kansainvälisesti. Se käsittelee patenttia, integroidun piirin piirimallia, hyödyllisyysmallioikeutta, mallioikeutta, tavaramerkkiä, yrityskiinnitystä, kaupparekisteriä, yhdistysrekisteriä, uskonnollisten yhdyskuntien rekisteriä, säätiörekisteriä, tilinpäätösasiakirjojen julkistamista ja toiminimeä koskevat asiat, sekä valvoo säätiöitä, tilintarkastajia ja tekijänoikeuksien yhteishallinnointi-organisaatioita. PRH huolehtii tilintarkastajien hyväksymisestä ja valvonnasta. PRH valvoo myös säätiöiden toimintaa ja tekijänoikeuden yhteishallinnointia. Lisäksi PRH tarjoaa alansa tietopalveluja.

1. Toimintaympäristön muutokset

Talous

PRH on nettobudjetoitu virasto ja sen toiminnan rahoitus perustuu lähes kokonaan asiakkailta perittäviin maksuihin. Yrityksiä ja yhteisöjä palvelevana virastona PRH:n rahoitus on riippuvainen talouden suhdanteista ja yritystoiminnan aktiivisuudesta. Kuten koronapandemia osoitti, ympäristötekijöistä johtuvia muutoksia ja niiden lyhyen ja pitkän aikavälin vaikutuksia on mahdotonta edes jossain määrin luotettavasti ennustaa. Riskinä on, että epidemian pitkittyessä elinkeinoelämän vaikeudet lisääntyvät, mikä heijastuisi muun muassa yritysten perustamisilmoitusten ja muutosilmoitusten sekä teollisoikeudellisten hakemusten lukumääriin.

Lähivuodet ovat joka tapauksessa Suomen taloudessa, elinkeinoelämän aktiivisuudessa ja siten PRH:n suoritteiden kysynnässä epävarmaa aikaa.

PRH varautuu lähivuosiin taloutensa suunnittelussa tähän mahdollisuuteen tehostamalla talouden seurantaa ja varautumalla tulojen vähenemiseen tarkastelemalla kriittisesti toimintamenoja. Koko viraston toiminnan tehokkuus punnitaan taloudellisesti tiukkoina aikoina.

Toiminnan kehittämisen vaatimien investointien suunnitteluun ja niihin liittyviin riskeihin kiinnitetään entistä enemmän huomiota. PRH:n kannalta keskeinen kehittämiskokonaisuus on elinkeinoelämän kannalta kriittiseen perusinfraan kuuluvan yritys- ja yhteisötietojärjestelmän (YTJ) uudistaminen, jonka toteutus ei ole mahdollista ilman erillistä talousarviorahoitusta.

Kattavan digitalisoinnin vaatiman tietotekniikan kehitys- ja ylläpitokulujen suhteellinen osuus toiminnan kokonaiskuluista kasvaa jatkuvasti. Suurten tietojärjestelmähankkeiden investointi- ja ylläpitokulujen rahoittaminen nykyisen maksuperustelain ja talousarviomenettelyn mukaisesti on osoittautunut erittäin vaikeaksi. Tämä vaatii uudenlaisia ratkaisuja, jotka edellyttävät myös säädösmuutoksia.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Aleksanterinkatu 4

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

www.tem.fi

Muutokset säädösympäristössä

PRH:n toimintaympäristöön vaikuttavat olennaisesti sekä kansallisesti että EU:n tasolla jo toteutetut sekä suunnitteilla ja valmistelussa olevat säädöshankkeet.

PRH osallistuu ja valmistautuu kaupparekisterilain uudistukseen, jonka tavoitteena on rekisterin ajantasaisuuden, kattavuuden ja tietojen oikeellisuuden parantaminen toteuttamalla muun muassa tiettyjen ilmoitusten automaattirekisteröinti ja siirtyminen kokonaan sähköiseen asiointiin. Näiden tavoitteiden saavuttamiseen vaikuttavat myös valtioneuvostotasolla tehtävät linjaukset.

Avoimen datan direktiivin, yhtiöoikeudellisen tiedon saatavuutta koskevan digitalisaatiodirektiivin ja tiedonhallintalain täytäntöönpano edellyttävät tiedon saatavuutta ja käytettävyyttä parantavien järjestelmäinvestointien sekä palvelujen ylläpidon jatkamista. Samanaikaisesti siirtyminen avoimeen dataan johtaa mahdollisesti PRH:n osalta vuositasolla 3,4 miljoonan euron tulonmenetyksiin, jotka on pyrittävä korvaamaan maksujen korotuksilla tai talousarviorahoituksella.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvien valvonta-, arviointi-, tarkastus- ja seurantatehtävien viranomaistehtävät ovat kasvussa, mikä vaatii jatkossa lisää osaamista ja resursseja. EU:ssa ollaan ottamassa käyttöön uusi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen tarkoitettu edunsaajatietojen EU:n laajuinen tietopalvelu, jonka vastuutaho tulee Suomessa määrittellä.

Tietosuoja-asetuksen vaatimusten noudattaminen PRH:n toiminnassa edellyttää jatkossa yhä enemmän resursseja ja osaamista käsittelyssä, rekisterinpidossa, tietopalveluissa sekä palvelujen kehittämisessä. Sama koskee 1.1.2020 voimaan tulleen tiedonhallintalain edellyttämiä viranomaistehtäviä.

PRH jatkaa valmistautumista yhtenäispatentin voimaantuloon. Ison Britannian päätettyä lopullisesti irrottautua sopimuksesta, yhtenäispatentin voimaantulo vuoden 2022 alusta näyttää mahdolliselta. Tähän liittyy PRH:n näkökulmasta negatiivisia tulovaikutuksia. Teollisoikeudellisen lainsäädännön osalta innovaatioiden ja tuotekehityksen kannalta keskeisen patenttilain uudistustyön käynnistämistä ei enää voi lykätä. Ajastaan jälkeenjäänyt lainsäädäntö muodostaa kasvavan riskin PRH:n toiminnan lainmukaisuudelle, tehokkuudelle ja kehittämiselle.

Asiakkaiden ja sidosryhmien odotukset

PRH on elinkeinoelämää palveleva ja useista yhteiskunnan perusrekistereistä vastaava virasto. PRH:n palveluilla on sekä kansallisesti että kansainvälisesti laaja asiakaskunta. Viraston tuottamaa tietoa hyödyntävät suuressa määrin asiakkaat, viranomaiset sekä yhteistyökumppanit.

Asiakasodotukset käytettävyydelle, monikanavaisuudelle, saatavuudelle ja saavutettavuudelle nousevat jatkuvasti. Toisaalta PRH:n, kumppanivirastojen ja yksityisten toimijoiden välisten palveluketjujen painoarvo kasvaa koko ajan. Suuntausta tukevat myös julkishallinnon yleiset linjaukset.

Ekosysteemiajattelu ja rajapintoihin panostaminen (API-talous) luo yhteiskunnalle uudenlaisia toiminnan mahdollisuuksia ja PRH:lle mahdollisuuksia muuttaa toimintatapojaan. Palvelujen on oltava aidosti digitaalisia, palveluketjuissa yhteen toimivia ja asiakastarvetta palvelevia. PRH:n tuottaman tiedon laadun, eheyden, kattavuuden, ajantasaisuuden ja vertailtavuuden on oltava kunnossa. Se on edellytyksenä muun muassa toimintojen automatisoinnille, tekoälyn hyötykäytölle, tiedon avaamiselle ja hyvälle hallinnolle. Samalla erilaisia tietoturva-uhkia, identiteettivarkauksia ja huijausyrityksiä tulee kyetä entistä paremmin ennakoimaan ja torjumaan.

Käytännössä nykyinen toimintatapa, jossa palvelujen saatavuus on varmistettu vain viraston aukioloaikana, ei enää jatkossa ole mahdollinen. Elinkeinoelämän häiriötön toiminta ja viranomaisten tietotarpeet edellyttävät, että esimerkiksi PRH:n rekisteritiedot ovat saatavilla lähtökohtaisesti 24/7 ja mahdollisten käyttökatkojen vaikutukset on rajoitettu minimiin. Lisäksi asiakkaat ja kumppanit odottavat mahdollisuutta saada esimerkiksi yritysjärjestelyihin liittyviä päätöksiä rekisteriin aukioloajan ulkopuolella. Palvelujen tuottamisessa käytettävien yhteistyökumppaneiden osallistuminen myös poikkeamatilanteiden hallintaan tulee varmistaa ja palvelusopimukset näiden osalta tulee tarkistaa.

Palvelujen kehittämisessä asiakasymmärryksen merkitys kasvaa yhä suuremaksi ja palvelumuotoilun menetelmiä tulee ottaa käyttöön nykyistä laajemmin.

Maahanmuuttajataustaisten elinkeinonharjoittajien osuus asiakaskunnasta kasvaa, mikä nostaa PRH:n palvelujen kielitaitovaatimuksia ja edellyttää parempaa monikulttuurisuuden ymmärtämistä.

Ajantasaisen, asiakkaiden ja kumppanien tarpeet ennakoivan, monikanavaisen ja nykyteknologiaa hyödyntävän viestinnän tarve on myös jatkuvassa kasvussa.

2. Visio ja strategia toiminnan kehittämisen tukena

PRH huomioi toimintansa suunnittelussa hallitusohjelman sekä TEM:n strategian. Vuotuisessa strategiaperustan katselmoinnissa PRH tarkistaa tarvittaessa omia tavoitteitaan suhteessa toimintaympäristön muutoksiin ja vaatimuksiin.

Hallitusohjelman tavoitteista PRH on tunnistanut omalta osaltaan keskeisiksi seuraavat asiat:

- Voimakas painotus digitalisaatioon
- Sähköisten palvelujen lisääminen
- Maailman paras julkinen hallinto
- Yrittäjyysstrategia
- Hallinnollisen taakan virtaviivaistaminen
- Harmaan talouden torjunta ja ehkäisy
- Osaamisen kehittäminen

Kasvun agendan toimeenpanossa PRH:n rooli liittyy pääasiallisesti työllisyyttä ja elinkeinotoimintaa tukevan toimintaympäristön kehittämiseen. PRH:n palvelujen ja valvontatehtävien avulla pyritään luomaan elinkeinotoiminnan harjoittamiselle kilpailukykyinen toimintaympäristö. PRH:n IPR-palveluilla tuetaan innovaatiopolitiikan uudistamista ja tilintarkastusvalvonta tukee rahoitusmarkkinoiden toimintaa edistämällä yritysten taloudellisen raportoinnin luotettavuutta.

PRH:n visiona on 'Erinomainen asiakaskokemus – parasta viranomaispalvelua yhdessä'. Vision saavuttamista tavoitellaan neljän strategisen päämäärän kautta:

- Asiakkaamme onnistuvat
- Tietomme on avointa ja helppokäyttöistä
- Toimintamme on vaikuttavaa ja tehokasta
- Yhdessä tekemisen esimerkkinä oleminen.

Osana strategiatyötä PRH on yhdessä henkilöstön kanssa määritellyt PRH:n toimintaa ohjaavat yhteiset periaatteet; Avoin, Arvostava ja Asiantunteva.

PRH:n strategiset päämäärät yhdessä toimintaa ohjaavien periaatteiden kanssa edesauttavat hallitusohjelman tavoitteiden saavuttamista sekä TEM:n strategian toteutumista.

Saavuttaakseen toiminnalleen asetetut sekä strategiset että operatiiviset tavoitteet mahdollisimman hyvin, on PRH määritellyt konkreettisia toimenpiteitä suunnittelukaudelle. Nämä esitetään PRH:n toimeenpanosuunnitelmassa vuosille 2021-2024 (liite).

II. TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2021 – 2024

1. Tulostavoitteet

Tavoitealue 1: PRH:n ydintehtävät:

Rekisteritoiminnot

PRH tuottaa sujuvat ja laadukkaat rekisteröinti- ja tiedon tarjontapalvelut. Rekisteritiedon luotettavuutta ja saatavuutta parannetaan.

PRH valmistautuu kaupparekisterilain kokonaisuudistukseen toteuttamalla tarvittavat uudistukset prosesseihin, palveluihin ja tietojärjestelmiin.

IPR-toiminnot

PRH tuottaa suomalaisille yrityksille oikea-aikaiset, laadukkaat ja kilpailukykyiset oikeuksien myöntämiseen ja neuvontaan liittyvät palvelut.

PRH osallistuu aktiivisesti IPR-lainsäädännön uudistamiseen ja valmisteilla olevan kansallisen IPR-strategian toimeenpanoon sekä hyödyntää kehittämistyössään entistä laajemmin alan kansainvälisiä ja kahdenvälisiä kehittämishankkeita.

Valvontatoiminnot

PRH:n valvontatehtävissä tavoitteena on vaikuttava valvonta, jolla tuetaan valvottavien lainmukaista toimintaa sekä pyritään ennaltaehkäisemään lainvastaisia menettelyjä, kuten harmaata taloutta ja rahanpesua. Rekisteritietojen valvonnalla varmistetaan rekisteritietojen ajantasaisuus.

Tavoitealue 2: Digitalisaatio ja sähköisten palvelujen kokonaisuus

Digikypsyys

PRH parantaa edellytyksiään parempien digipalvelujen tuottamiseen nostamalla digikypsyyden tasoa ja toteuttamalla osaltaan yhteisiä valtiohallinnon ja dTEM:n digitavoitteita.

Digikypsyyden viitekehyksessä PRH kehittää erityisesti tieto -osa-aluetta toimeenpanemalla tiedonhallintalain velvoitteet, edistämällä tiedon yhteiskäyttöisyyttä, laatua, hyödynnettävyyttä ja avoimuutta sekä tiedolla johtamista.

Palvelujen ja tiedonhallinnan kehittäminen

PRH:n varmistaa sen hallinnassa olevien tietojen luotettavuuden, ajantasaisuuden ja tietoturvallisuuden. PRH-tiedon tulee olla helposti saatavilla pääsääntöisesti avoimien rajapintojen kautta.

PRH jatkaa toimintojensa digitalisointia toteuttamalla nykyistä parempien sähköisten palvelujen tarjoamisen asiakkaille.

PRH tukee näillä toimilla valtionhallinnon tavoitteeksi asetettua Digital Government- tasoa. Yksittäisistä palvelukokonaisuuksista ja virastokohtaisuudesta siirrytään julkisen hallinnon toimijoiden yhteentoimiviin asiakaslähtöisiin palveluihin sekä tiedon jakamiseen 2025 mennessä.

Tavoitealue 3: Henkisten voimavarojen hallinta

PRH määrittää toimintansa kehittämisen kannalta strategiset osaamiset ja ottaa käyttöön osaamisen johtamiseen tarvittavat prosessit ja välineet.

PRH tukee ja edistää henkilöstön työhyvinvointia, motivaatiota ja sitoutuneisuutta parantamalla henkilöstön työhyvinvoinnin seurantaa ja soveltamalla valmentavan johtamisen periaatteita.

Henkilöstön luonnollisen vaihtuvuuden kasvaessa PRH panostaa edelleen positiivisen työnantajakuvan ylläpitämiseen ja parantamiseen.

Tavoitealue 4: Talous ja riskienhallinta

PRH luo ja vie käytäntöön riskienhallintajärjestelmän, jonka avulla varmistetaan viraston strategian ja tavoitteiden saavuttaminen sekä viraston toimintaedellytykset ja toiminnan jatkuvuus.

PRH kehittää viraston talouden hallinnan, erityisesti investointien suunnittelun ja seurannan, nettelyjä.

Viraston rahoitusmallin kokonaisuutta arvioidaan ja kehitetään yhteistyössä ministeriön kanssa.

2. Tulostavoitemittarit

Seuraavassa taulukossa esitetään PRH:n suunnittelukauden tulostavoitemittarit. Vuoden 2021 tavoiteluvut ovat yhtenevät TAE-asiakirjan kanssa.

	2018 Toteuma	2019 Toteuma	2020 Tavoite	2021 Tavoite	2022 Suunni- telma	2023 Suunni- telma	2024 Suunni- telma
Asiakastytyvyisyys; asiakasarvio (1-5)	4,0	4,0	4,0	4,0 (TAE)	4,0	4,0	4,0
Sähköinen asiointi (PRH keskimäärin); (%)	81,7	87,1	86,2	85,0 (TAE)	89	91	92
dTEM-digikypsyys	2,9	-	3,2 (to- teuma)	3,25	3,25	3,3	3,3

Työtyytyväisyys; VM-baro (1-5)	3,9	3,9	3,9 (tavoite) 4,0 (to-teuma)	3,9 (TAE)	3,9	4,0	4,0
”Millaiseksi arvioit oman työhyvinvointisi” ; VM-baro (4-10)	8,3	8,1	8,3 (to-teuma)	8,3	8,3	8,4	8,4
Henkilötyövuodet; (htv)	400,3	414,9	428	421 (TAE)	422	421	418

3. Riskienhallinta

Osana PRH:n kokonaisvaltaisen riskienhallintajärjestelmän rakentamista on määritetty virastotasoiset keskeiset tulostavoitteita ja toimintaa uhkaavat riskilähteet. Näille riskilähteille määritetään riskinottohalukkuus, jolla linjataan PRH:n suhtautumista riskiin ja luodaan näin ollen pohjaa riskienhallinnalle PRH:ssa.

Keskeiset viraston tulostavoitteita ja toimintaa uhkaavat riskit:

Riskilähde	Hallintatoimet
Toimintaa koskevien lakien ja määräysten noudattaminen	Uusien virkamiesten perehdytys, henkilöstön koulutus, ohjeistukset
Talouden tasapaino	Ennusteet (TAE), budjetointi, säännöllinen toteuman seuranta budjettiin
Toiminnan jatkuvuus	Toimintaympäristön muutosten seuranta ja vaikutusten arviointi, strateginen suunnittelu, toiminnan kehittäminen
Toiminnan keskeytyminen	Valmius- ja jatkuvuussuunnitelmien ylläpito ja keskeytystilanteiden säännöllinen harjoittelu
Virkamiesten työkyky	Varhaisen tuen malli, TYKY-toiminta, henkilöstökyselyt
Tietoturvan toteuttaminen	Jatkuva ja monitasoinen tietoturvahakien seuranta (VY-verkon ulkopuolinen, palomuri, eriytetyt verkkoalueet), poikkeamatilanteiden hallintatoimenpiteet, tietoturvan vuosikellon mukainen kontrollointi, säännölliset päivitykset (käyttöjärjestelmät ja väliohjelmat), sisäiset ja ulkoiset auditoinnit, toimintaohjeet ja koulutus
Tietosuojan toteuttaminen	Automaattiset järjestelmäkontrollit uusissa järjestelmissä, käsiteltävän tiedon julkisuuden arviointiasteikon käyttöönottoaminen, käyttöoikeuksien hallinta, toimintaohjeet, koulutus

Kriittisten kyvykkyyksien hallinta	Kriittisten kyvykkyyksien tunnistaminen
------------------------------------	---

Hallintatoimia tehdään pääsääntöisesti osana jatkuvaa toimintaa. Näitä hallintatoimia ei ole dokumentoidusti kuvattu esimerkiksi riskisalkkuun mutta niitä on ainakin osin kuvattu muun muassa toimintaohjeissa ja työnkuvauksissa. Selkeitä kehityskohteita ovat hallintatoimien vastuiden selkiyttäminen henkilötasolle, riskisalkun luominen sekä hallintatoimien tehokkuuden mittaaminen ja seuranta. Näitä edistetään PRH:n kokonaisvaltaisen riskienhallintajärjestelmän rakentamisen yhteydessä. Talouden tasapainoon ja toiminnan jatkuvuuteen liittyvien riskien hallintatoimien kehittämisessä korostuu tietoon perustuvan johtamisen edistäminen PRH:ssa.

4. Voimassaolo ja seuranta

Tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle. Tavoitteet asetetaan sitovasti seuraavalle vuodelle ja kolmen seuraavan vuoden tavoitteet asetetaan alustavina. Tulostavoiteasiakirja päivitetään rullaavasti vuosittain. Erityisesti hallituskauden vaihtuessa tavoitteet päivitetään kattavasti.

Tulostavoiteasiakirjan budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa sekä puolivuotisto-teumaa syksyn tulosneuvottelujen yhteydessä. Raportointi tulostavoitteiden toteutumisesta tapahtuu lisäksi kaksi kertaa vuodessa valtion tulostieto-järjestelmään Netraan 30.6. tilanteesta 30.8. ja 31.12. tilanteesta 15.3. mennessä. Raportointi julkaistaan tutkiahallintoa.fi –sivustolla.

Toimeenpanosuunnitelmassa esitetään ne merkittävimmät toimenpiteet, joihin PRH ryhtyy tulostavoitteiden saavuttamiseksi. Suunnitelma päivitetään vuosittain.

Allekirjoitukset

Helsingissä 17.12. 2020

Antti Neimala
Ylijohtaja
Työ- ja elinkeinoministeriö

Antti Riivari
Pääjohtaja
Patentti- ja rekisterihallitus

Liisa Huhtala
Hallitusneuvos
Työ- ja elinkeinoministeriö

Liitteet

Liite 1 Toimeenpanosuunnitelma

Liite 1

PRH:n toimeenpanosuunnitelma 2021 – 2024

PRH on määritellyt mm. seuraavat toimenpiteet tulossopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi suunnittelukauden aikana:

Rekisteritoiminnot

PRH valmistautuu kaupparekisterilain kokonaisuudistukseen, uudistaa tietojärjestelmiään ja toteuttaa lakimuutokset prosesseihin, palveluihin ja järjestelmiin.

- YTJ-tietopalvelut, YTJ:n sähköinen ja YTJ-käyttöliittymä asiointi uudistetaan 2021-2024.
- Selvitetään mahdollisuudet ottaa Suomi.fi-viestit -palvelu yrityksille käyttöön ja tehdään mahdolliset toteutukset 2021-2022.
- Toteutetaan osakeyhtiöiden API-perustaminen 2022-2023.
- Toteutetaan sovellusten ylläpidon kilpailutukset 2020-2023.
- Puretaan järjestelmiin liittyvää teknistä velkaa suunnitellusti suunnittelukauden ajan 2021-2025.
- Mikäli EU:n elpymisrahastosta saadaan rahoitus, osallistutaan RTE-hankkeen toteutukseen vuosina 2021-2023.
- PRH:n toteuttamat rajapintapalvelut yritysten ja yhteisöjen edustamisoikeustietoihin mahdollistavat muiden viranomaisten sähköisten ratkaisujen kehittämisen. Viranomaisille maksutta saatavilla olevat rekisteritiedot vähentävät yritysten hallinnollista taakkaa.

IPR-toiminnot

Tietojärjestelmien kehittäminen:

- PRH toteuttaa patentin sähköisen asioinnin ja käsittelyjärjestelmän uudistuksen, käyttöönotto vuonna 2021.
- PRH helpottaa asiakkaiden IPR-oikeuksien hallintaa uudistamalla maksujärjestelmätoteutuksen. Hankkeessa pilottina toimii patenttiasioiden rahaliikenne, käyttöönotto vuonna 2021.

IPR-strategian toimeenpano ja IPR-lainsäädännön uudistamishankkeiden käynnistäminen:

PRH osallistuu aktiivisesti Suomen IPR-strategian valmisteluun ja toimeenpanoon. Lainsäädännön osalta uudistustarve koskee erityisesti patenttilakia, mutta myös lakia hyödyllisyyksille ja monia muita näihin liittyviä lakeja sekä myös alemman tasoisia säännöksiä. Vanhentunut lainsäädäntö vaikeuttaa entistä enemmän asiakkaiden, viraston ja muiden sidosryhmien toimintaan. PRH myötävaikuttaa kaikin käytettävissään olevin keinoin siihen, että Suomen IPR-

oikeuslainsäädäntö saatetaan mahdollisimman pikaisesti ajan tasalle. Virasto on mm. varautunut osoittamaan resursseja lainsäädännön uudistamiseen.

Kansainvälinen yhteistyö kehittämisessä:

PRH:lla on erittäin hyvä maine asiakkaidensa, sidosryhmiensä ja verrokkivirastojen joukossa. PTM-tulosalue on pitkään toiminut aktiivisesti EUIPO:n kehittämishankkeissa ja usein myös uusia järjestelmiä ja työkaluja ensimmäisenä käyttöönottavana pilottivirastona. PTM on hyötynyt tästä yhteistyöstä, mutta samalla se on vaatinut tulosalueelta merkittäviä resursseja yhteistyöprojekteihin ja kehittämiseen viraston sisällä.

Osallistuminen kansainväliseen yhteistyöhön sekä kansainvälisiin että kahdenvälisiin kehittämishankkeisiin:

- EPO on käytännössä tehnyt päätöksen aloittaa nykyistä laajempi yhteistyö ja yhteisten järjestelmien ja työkalujen kehittämistyö EPO:n jäsenmaiden muodostaman European Patent Networkin (EPN) puitteissa. On ennakoitavaa, että PRH:n hyvän maineen sekä viraston viime vuosien kehitystyön ja sen tulosten perusteella PRH tulee olemaan haluttu yhteistyökumppani näissä kehityshankkeissa.
- Viraston tulee lähiaikoina määritellä viraston tavoitteet ja toimintapolitiikka tähän kansainväliseen yhteistyöhön osallistumiseksi. Yhteistyöstä on saatavissa paljon etuja, mutta se tulee vaatimaan myös merkittävää resurssointeja.

Valvontatoiminnot

PRH:n valvontatehtävissä tavoitteena on vaikuttava valvonta. Valvonnalla tuetaan valvottavien lainmukaista toimintaa ja pyritään ennaltaehkäisemään lainvastaisia menettelyjä. Vaikuttavuus edellyttää aktiivista valvottavien ohjausta ja neuvontaa sekä tiedottamista valvontatoiminnasta, aktiivista puuttumista lainvastaista menettelyä koskeviin epäilyihin ja laissa säädettyjen valvontakeinojen käyttämistä, aktiivista vuoropuhelua valvottavia edustavien tahojen kanssa ja valvonnan pitkäjänteistä kehittämistä kokemusten ja palautteiden perusteella sekä niukkojen voimavarojen tehokasta kohdentamista.

- PRH arvioi ja kehittää tilintarkastusvalvonnan toimintaa vuoden 2020 lopussa toteutetun sidosryhmä- ja tilintarkastajakyselyn palautteen ja tilintarkastusvalvonnan toimintasuunnitelman pohjalta. Tavoitteena on kehittää valvontakäytäntöjä sekä helpottaa asiointia tilintarkastusvalvonnan kanssa. Laaditaan kehittämisen tiekartta tilintarkastusvalvonnan rekistereille ja tietojärjestelmille ja käynnistetään kehittämistoimenpiteet 2021-2022.
- Tekijänoikeuden yhteishallinnointiorganisaatioiden valvonnassa tavoitteena on vaikuttavuuden lisääminen erityisesti ratkaisujen ja erilaisten ohjeistuksien avulla. Lisäksi keskitytään valvontatoimen ja prosessin kehittämiseen. Kaupparekisterin valvontaa ja sähköistä asiointia kehitetään lakimuutosten edellyttämällä tavalla 2021-2022.
- Jos EU:n elpymisrahastosta saadaan rahoitus, toteutetaan edunsaajarekisterin kehittäminen osana rahanpesun torjunnan digi-infraohjelmaa 2021-2023.

Digitalisaatio ja sähköisten palvelujen kokonaisuus

PRH tulee mahdollisuuksien mukaan nopeuttamaan kaikkien toimintojensa digitalisointia ja nykyistä parempien kaksisuuntaisten sähköisten palvelujen tarjoamista asiakkaille. PRH edistää näin valtiovallan yhteisiä digitavoitteita. On selvää, että asiakkaiden odotukset virastojen digitaalisten palvelujen kehittämisestä tulevat lähivuosina entisestään vahvistumaan.

- PRH rakentaa digitalisaation perustaa kokonaisarkkitehtuuria hyödyntäen ja edistää tiedonhallintalain toimeenpanoa suunnitelmallisesti.
- Digitalisaation edistämisen yhtenä kulmakivenä PRH keskittyy nostamaan tietoarkkitehtuurin kypsyystasoa ja edistämään rakenteellisen tiedon määrää. Tietoarkkitehtuurin edistäminen on edellytys tiedolla tehtävän päätöksenteon kattavaan mahdollistamiseen sekä tekoälypohjaisten ratkaisujen käyttöönottoon.
- PRH kehittää toiminnoissaan rajapintatalousajattelua ja tehostaa APIen hyödyntämistä niin sisäisissä kuin ulkoisissa prosesseissa. Rajapintatalouden edistämisen yhtenä osakokonaisuutena PRH määrittelee suunnittelukaudella avoimen tiedon ratkaisun ja uudistaa siihen liittyvät rajapinnat.
- PRH ottaa käyttöön uudet käsittely-, maksamis- ja asiointijärjestelmät siten, että valtionhallinnon yhteiset digitalisointihankkeet on asianmukaisesti huomioon otettu kehitystyössä.
- Palvelujen saatavuuden turvaamiseksi PRH määrittelee tarjottavat palvelutasot tuleville vuosille ja organisoituu tukemaan määriteltyä palvelutasoa.
- PRH:n sähköisten palvelujen kehittämisessä hyödynnetään suunnitelmallisesti asiakasorientaatiota ja muita palvelumuotoilun työkaluja. Tavoitteena ovat asiakasystävälliset ja helppokäyttöiset palvelut sekä erinomainen asiakaskokemus.
- PRH haluaa palvella entistä paremmin yhä monikulttuurisempaa ja -kielisempää asiakaskuntaansa ja helpottaa ulkomaisten yritysten perustamista Suomeen. Tavoitteena on mahdollistaa englanninkielinen asiointi kattavasti PRH:n palveluissa suunnittelukauden aikana.
- Ulkomaalaisten luotettava sähköinen tunnistaminen tulee toteuttaa yhteistyössä DVV:n ja Verohallinnon kanssa.
- PRH:n asiakaspalvelun digitalisointi etenee tekoälypohjaisen chatbot-palvelun toteuttamisella. Tavoitteena on helpottaa asiakkaan asiointia ja tarjota palvelua 24/7 sekä tehostaa asiakaspalvelun hoitamista. Samalla käynnistetään puheentunnistuksen ja muiden digitaalisten työkalujen hyödyntämisen suunnittelu.

Henkisten voimavarojen hallinta

COVID-19 -pandemian mukanaan tuomat muutokset toimintaympäristössä ovat omiaan merkittävästi nopeuttamaan siinä jo havaittujen muutostrendien toteutumista ja niiden vaikutusten näkymistä viraston toiminnassa. Nämä muutokset ovat erityisesti nopeutuvasta digitalisaatiosta johtuvia, mutta myös työn tekemisen tapojen merkittävä muuttuminen vaikuttaa tähän.

On jo nyt selvää, että työn tekemisen tavat muuttuvat syvällisesti ja pysyvästi. On tärkeää, että muutoksia tehtäessä henkilöstö kokee tulleen kuulluksi ja että henkilöstön perustellut esitykset työympäristön ja työn tekemisen ehtojen kehittämisestä otetaan huomioon.

- Jo lähitulevaisuudessa PRH kohtaa nykyistä paljon enemmän kilpailua osaavista resursseista, mikä edellyttää positiivisen työnantajakuvan ylläpitämistä ja parantamista.
- PRH tukee monipuolisesti henkilöstön työhyvinvointia ja tuottavuutta parantamalla edelleen jo toimivan etätyöskentelyn edellytyksiä.
- PRH ottaa täysimääräisesti käyttöön osaamisen hallinnan järjestelmän sekä kehittää edelleen viraston strategisen osaamisen johtamista.

- PRH kannustaa erityisesti monipuoliseen työssä oppimiseen ja tarjoaa tueksi myös digitaalisia oppimisympäristöjä.
- PRH:n henkilöstön ikärakenteesta johtuen poistuma kaikilla tehtävätasoilla on vuosina 2021 – 2024 huomattava, mikä korostaa onnistuneiden uusrekrytointien merkitystä. Tätä tuetaan panostamalla erityisesti työnantajakuvan edelleen parantamiseksi.
- PRH kehittää ja ottaa käyttöön entistä kattavampia menetelmiä työhön liittyvien vaarojen ja riskien sekä psykososiaalisten kuormitustekijöiden arvioimiseksi sekä näiden poistamiseksi.
- Toimivalla työyhteisöviestinnällä tuetaan PRH:n kaikkea toimintaa. Työyhteisöviestinnän kehittämishanke toteutetaan 2021-2022.

Talous ja riskienhallinta

- PRH:ssa on syksyllä 2020 aloitettu viraston kokonaisvaltaisen riskienhallintajärjestelmän rakentaminen. Järjestelmän viitekehykseksi on valittu SFS ISO 31000 -riskienhallintastandardi. Riskienhallinta tullaan toteuttamaan organisaation kaikilla tasoilla ja se on osa viraston toimintaa, päätöksentekoa, johtamista ja esimiestyötä. Riskienhallinta tullaan viemään osaksi nykyisiä toimintoja esimerkiksi osaksi työryhmien toimintaa ja nykyisiä kokouskäytäntöjä sekä hallintatoimenpiteinä osaksi nykyisiä toimintaprosesseja. Lisäksi riskienhallintajärjestelmän rakentamisessa määritetään riskienhallintaan liittyvät raportointitarpeet ja suunnitellaan raportoinnin toteuttaminen.
- PRH kehittää viraston talouden hallinnan, erityisesti investointien suunnittelun ja seurannan, menettelyjä.
- Viraston rahoitusmallin kokonaisuutta arvioidaan ja kehitetään yhteistyössä ministeriön kanssa. Työ käynnistetään tammikuussa 2021.

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN JA PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUKSEN VÄLINEN
TULOSOHJAUSNEUVOTTELU

Aika	maanantai 7.12.2020 klo 11.30 – 13.30
Paikka	Skype
Osallistujat	Antti Neimala TEM puheenjohtaja Antti Riivari PRH Eero Mantere PRH Kimmo Enävuori PRH Jyrki Jauhainen OM Viveca Still OKM Mikko Huuskonen TEM Eeva-Liisa Koltta-Sarkanen TEM Jyri Oksanen TEM Liisa Huhtala TEM

Asialista

- 1 Kokouksen avaus, puheenjohtaja, ylijohdaja Antti Neimala

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleeksi. Tulosohtausjärjestelmää tullaan kehittämään kaikkien työllisyys- ja toimivat markkinat osaston tulosohtattavien virastojen osalta. Tavoitteena lisätä vuoropuhelua läpi vuoden ja kehittää seuranta.
- 2 Viraston johdon katsaus, pääjohtaja Antti Riivari

Riivari antoi johdon katsauksen vuodelta 2020. Koronaepidemia on vaikuttanut viraston toimintaan. Etätöihin siirtyminen sujui hyvin. Talousseuranta vahvistettiin, mutta poiketen etukäteisistä huolista, viraston taloustilanne on hyvä. Ilmoitusmäärät ovat pysyneet normaalilla tasolla ja yritysten patentointiaktiivisuus on säilynyt. Tuottavuustavoitteet saavutetaan. Uusi yhdistysrekisterijärjestelmä jouduttiin ottamaan käyttöön osittain keskeneräisenä ja käsittelyajat pitenevät. Tilanne on nyt normalisoitunut. Keväällä käyntiasiakaspalvelut olivat suljettuna. Tautitilanteen nyt vaikeutuessa käyntiasiakaspalvelut on suljettu

uudelleen asiakasturvallisuuden ja työturvallisuuden valmistamiseksi. Palveluiden saatavuus on kuitenkin turvattu.

Tietojärjestelmäkehittämistä on jatkettu ja entistä enemmän resursseja sitoutuu järjestelmien kehittämiseen ja ylläpitoon. Viraston rahoitusmalli ei vastaa tähän haasteeseen ja uudenlaisia ratkaisuja on löydettävä. Järjestelmien käyttöönoton testausta kehitetty erityisesti myös tietoturvan näkökulmasta. Tietosuojalainsäädännön mukaisesti tietosuojavaltuutetulle on tehty ilmoituksia tapahtuneiden poikkeamien osalta. Tietoturvaan panostaminen vaatii resursointia jatkossakin.

Henkilöstön ja osaamisen kehittämisen osalta virastossa käynnistetty ydinosaamisten kartoittaminen ja määrittely. Työtyytyväisyyden osalta kuluvan vuoden toteuma on 4.0. Riskienhallinnan kehittämisen hanke on käynnissä.

3 Monivuotisen tulossopimuksen tarkistukset ja mahdollinen hyväksyminen

Huhtala esitteli yhteistyössä PRH:n kanssa valmistellun tulossopimusluonnoksen, jonka rakennetta on muutettu vastamaan osaston muiden tulossohjattavien virastojen sopimuksen rakennetta. Sopimus sisältää monivuotiset strategiset tavoitteet ja niiden toteutumaa kuvaavat mittarit. Sopimuksen liitteenä on PRH:n toimeenpanosuunnitelma toimenpiteistä, joilla pyritään asetettuihin tavoitteisiin. Uudistettu rakenne otetaan käyttöön nyt ensimmäistä kertaa. Sopimuksen ja erityisesti mittareita kehitetään edelleen tulevana vuosina. Keskeinen tavoite on yhteiskunnallinen vaikuttavuus.

Strategiset tavoitteet on ryhmitelty neljään osaan 1) PRH:n ydintehtävät: rekisteritoiminnot, IPR-toiminnot, valvontatoiminnot 2) Digitalisaatio ja sähköisten palveluiden kokonaisuus 3) Henkisten voimavarojen hallinta 4) Talous ja riskienhallinta. Tavoitteiden saavuttamisen seuranta varten asetettavien mittareiden kehittämistä jatketaan. Nyt aiemmin käytössä olleet yksityiskohtaiset käsittelyaikamittarit on jätetty pois, koska ne eivät ole enää käyttökelpoisia toiminnan tehokkuuden mittaamisessa.

Keskustelussa Jauhiainen kiinnitti huomiota siihen, että PRH:n rekistereiden tehtävä on muuttumassa. Niiden tarkoituksena ei ole enää yksinomaan yritysten tietotarpeisiin vastaaminen vaan niitä hyödynnetään uudella tavalla valtion sähköisten asiointipalveluiden perustietovarantona. Tämä tulisi huomioida PRH:n rahoitusta kehitettäessä.

Still kiinnitti huomiota siihen, että tekijänoikeuden yhteishallinnointiorganisaatioiden valvontaa koskeva tavoitetta ei ole asetettu. Tehtävästä ei ole mainintaa strategisissa tavoitteissa eikä mittareissa. Sovittiin, että PRH täydentää toimenpidesuunnitelmaansa valvontatehtäviä ja erityisesti yhteishallinnointiorganisaatioiden valvonnan osalta. Edelleen on kehitettävä valvontatehtäviin soveltuvia mittareita. Huuskonen kiinnitti huomiota valmistelussa olevan IPR-strategian toimenpiteisiin.

Digitalisaatiokyvykkyyden osalta PRH toivoi selkeyttä asetettavien yleisten tavoitteiden seurannasta jatkossa. Lisäksi toivottiin selkeyttä VN tasojen linjausten ja tavoitteiden suhteesta yksittäisen viraston tulossopimuksen tavoitteisiin.

Henkisten voimavarojen hallinnan ja henkilöstön osalta soviittiin, että mittareiden määrää ei kasvateta tällä kierroksella merkittävästi ja PRH arvioi omasta näkökulmastaan keskeisimmät mittarit otettavaksi sopimukseen.

Taloudellisen suunnittelun osalta todettiin järjestelmäuudistusten rahoittamiseen liittyvät haasteen. Riskienhallintaan liittyvä kehitystyö on käynnistynyt ja se jatkuu ensi vuonna. Tavoitteena riskienhallinnan integroiminen osaksi normaalia työskentelyä.

Sovittiin, että tulossopimukseen ja toimeenpanosuunnitelmaan tehdään keskustelun pohjalta muutokset. PRH tekee ehdotukset ja toimittaa ne ministeriölle.

4 PRH toimeenpanosuunnitelma

Riivari esitteli toimeenpanosuunnitelman. PRH täydentää tulossopimuksen liitteksi otettavaa toimeenpanosuunnitelmaa käydyn keskustelun pohjalta.

5 Virastokohtaiset erilliskysymykset

- Rahoitusmallin pohdinta – prosessista sopiminen

Sovittiin, että rahoitusmallin selvittäminen ja muutosten arviointi käynnistetään alkuvuodesta 2021. Tarkoituksena, että arvioinnin tulokset käytössä ennen 2022 budjetin valmistelua. Tarkastelu tehdään yhteistyössä PRH:n ja ministeriön kesken.

Erityisesti järjestelmäinvestointien sovittaminen nykyiseen järjestelmään on haasteellista.

- Hallinnonalan digitalisaatio ja VN-tasoinen valmistelu

Todettiin, että PRH:n digitalisaatioon ja toimintaympäristöön vaikuttaa tapa, joilla koko valtioneuvoston tasoinen digitalisaatiokehitys toteutetaan. PRH:n toimintaan keskeisten perusrekistereiden ylläpitäjän vaikuttaa merkittäväällä tavalla muilla hallinnonaloilla tehtävät ratkaisut. Lisäksi on tarpeen varmistaa, että ratkaisut olisivat yhten mukaisia hallinnonalasta riippumatta eli VN tasolla linjattaisiin yhtenäisistä ratkaisuista.

6 Muut asiat

Ei muita asioita.

7 Kokouksen päättäminen, puheenjohtajan yhteenveto

Puheenjohtaja päätti kokouksen.

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av dokument
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case:

VN/14507/2020
TEM konsernin tulosneuvottelut 2021-2024

Asiakirja / Dokument / Document:

VN/14507/2020-TEM-17
PRH:n tulostavoiteasiakirja 2021-2024

Allekirjoitukset / Underskrifter / Signatures:

Allekirjoittaja Undertecknare Signed by	Allekirjoituspäivämäärä Datum för underskrift Date of signature	Varmenteen myöntäjä Certifikatutfärdare Certificate issued by
Huhtala Liisa 912113033	2020-12-17T13:20:07	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Organisational Certificates - G3\ OK
Neimala Antti 91189721W	2020-12-17T16:24:11	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Qualified Certificates - G2\ OK

Sähköinen varmennetieto / Elektronisk certifikatuppgift / Electronic certificate information:

01a4374d031fb9287c20765f6697f9896997638f6b125d22df2e2f53417a7a8a